

N. 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravništvo je v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštne proste.
Telefon interurban št. 113.

73. številka.

MARIBOR, dne 17. avgusta 1925.

Letnik I.

Pašić in Radić.

Poročevalec beograjske »Politike« je bil pri Pašiću v
Karlovih Varih. Precej časa je čakal na sprejem in se je
razgovarjal med tem najprej s šefom beograjske policije,
ki je tudi v Pašićevem spremstvu, in končno s Pašićevim
osebnim zdravnikom. Končno je bil sprejet in Pašić
ga je nagovoril z nasmehom: »Aha, že vem, po kaj ste
prišli, v onih zagrebških listih ste čitali, da sem umrl,
pa ste prišli, da vidite.«

Poročevalec: »O ne, mi v Beogradu smo prepričani,
da Vam je dobro in sem prišel, da lahko še bolje in-
formiram javnost o Vašem zdravju.«

Pašić: »E, pa o tem Vam naj reče moj doktor. Ne
vem, če tudi on rad daje izjave, kakor kak politik.«

Dopisnik odvrne, da ima zdravnikove izjave že v
žepu, nakar se Pašić nasmeje: »Vidiš ga, ne daje samo
izjav, ampak celo pismene garancije. Dobro, dobro! Če
se mi v 15 letih karkoli zgodi, bom delal doktorja od-
govornega zato s 95 procenti.«

Na vprašanje, če bo dolgo ostal v Karlovih Varih,
je Pašić odgovoril: »To je odvisno od mojega zdravni-
ka. Veste, če ga ne poslušam, mi potem reče: »Niste
ubogali, garancija ne velja.« — Pozneje je Pašić le me-
nil, da zna priti v drugi polovici septembra v Beograd.

Komaj je poskusil poročevalec zaokreniti pogovor
na politično stran, ga je Pašić že prekinil: »Vidite tam
le oni hrib? Petsto metrov je nad morjem in če mi dok-
tor ne pokvari plana, pojdem še gori. Vi ste šli z me-
noj, kakor se mi zdi, na Kajmakčalan, pa bi lahko šli
tudi na ta hrib.« — Poročevalec obžaluje, da mora ta-
ko nazaj v Beograd. Pašić pa pripomni: »Glej, glej, ka-
ko nervozni ljudje ste novinarji! Vse tako hitro delate.
Zato pa živi ljudje čitajo, da so že umrli.«

Ko je poročevalec le načel politiko s vprašanjem:
»Kaj je, gospod predsednik, o govoricah, da bodo neke
spremembe na jesen« — ga je Pašić že prekinil: »Kaj je-
sen! Veste, tu pri nas v Karlsbadu je bilo že pred enim
tednom tako hladno, da so ljudje plašče nosili.«

Podobne odgovore je dajal tudi na druga politična
vprašanja in samo glede razmejitve z Albanijo, se je iz-
razil, da so naši diplomati dobro vršili svojo nalogo.

Da se ubrani nadaljnjih političnih vprašanj, je Pa-
šić sam začel novinarja vpraševati razne stvari o listu.
Nazadnje mu je še stavil vprašanje: »Čujte, kdo pa piše
tiste zunanje politične članke?«

»Zelo mi je žal gospod predsednik, tega pa ne mo-
rem povedati, ker je uredniška tajnost.«

Pašić: »Aha, tu smo torej! Vi imate svoje tajnosti,
drugih tajnosti pa ne spoštujete. Vse bi hoteli vedeti.
Zato vam pa neki ljudje toliko govorijo. Mogoče tudi,
da se vas prej iznebiijo.«

Poročevalec je še vprašal predsednika, koga misli
pod ljudmi, ki mnogo govorijo, Pašić pa je odvrnil: »O,
nikogar! Kar tako sem rekel.«

Po sprejemu pri Pašiću je bil pa poročevalec od
njegove govore povabljen na čaj in tu je imel priliko go-
voriti z bivšim ministrom dr. Velizarjem Jankovićem,
ki je pa mnogo govoril, a malo povedal. Na vprašanje,
kako je Pašić zadovoljen s sporazumom, je odgovoril, da
zelo in da bodo še bolj pozni rodovi, glede Pašićevih na-
črtov za bodočnost je pa izjavil, da se bo Pašić briga
najprej za Črnogoro.

Pašić je bil dobro razpoložen, ko je toliko govoril z
beograjskim novinarjem, pokazal je pa pri tem precej
slabega razpoloženja napram vladnemu zavezniku Stje-
panu Radiću. Stvar je razumljiva že po veliki razliki
obeh osebnosti. Pašić v 50 letih ni toliko govoril, kot
Radić v enem.

Danes Radićeva narava in zlasti njegova silna zgo-
vornost ne da mirno spati radikalom. Radić je postal
»enfant terrible« današnjega režima, ki je pravzaprav
čisto radikalski. Radikalna stranka hoče postati guver-
nanta Stjepana Radića, a vprašanje je, kako.

Ko se je Radić preveč zaletel s svojo izjavo o na-
cionalnih manjšinah in so postali radikali razburjeni, je
iz njegovega štaba takoj izšla objava, da ni tako rekel,
odnosno, da sploh ničesar ni rekel madžarskemu novi-
narju, ampak, da ga je samo opozoril, naj si vsa njego-
va mnenja poišče iz strankinega glasila »Dom«. Izgo-
vor »nič nisem rekel, novinar je vse potvoril in izmis-
lil« je pri Radiću že star. Lani je bilo tako s češkim, le-
tos pa z madžarskim novinarjem.

Radić je sedaj postal sicer bolj redkobeseden, pravi
celo, da za razne poročevalce in izjave nima več časa, a
vse to je za radikale slabe tolažba, kajti če se Radić se-
daj v Ženevi zopet ne zaleti s kako izjavo, se bo pa go-
tovo večkrat na jesen, ko bo politična sezona na višku.
Tako pač ni čuda, da Pašić toliko misli na ljudi, ki
mного govorijo. — tgr

Politične vesti.

Razlika med Davidovičevim in sedanjo Pašić-Radićevim
vlado. Ko je lansko leto nastopila Davidovičeva vlada, je

v svoji deklaraciji nazovedala revizijo ustave in boj koru-
pciji. Pašić-Radićeva vlada o tem molči. Dočim je Davido-
vičeva vlada štela le 14 članov in samo 2 podtajnika, šte-
je sedanja vlada 18 članov in namerava še nastaviti okrog
10 podtajnikov. Davidovičeva vlada je gospodarila na te-
melju proračuna, ni zvišala niti jednega izdatka, ni zvišala
niti jednega davka. Pašić-Radićeva vlada je v dvanajstih
za avgust-november zvišala proračun za 2 milijardi kron,
zvišala izdatke za vojaštvo, za orožarno v Kragujevcu, za
novo armijsko oblast, zvišala pa tudi ljudska bremena s po-
višanjem carine in povišanjem cene za sol, ni pa niti ko-
raka storila za znižanje neznosnih davčnih bremen. Volilci
naj primerjajo te činjenice in premišlujejo, kako izpol-
njuje Radićeva stranka ob priliki volitev dane obljube.

Izjave gospoda Ljube Jovanovića. Dopisnik »Obzo-
ra« je imel daljši razgovor z Ljubo Jovanovićem, ki mu
je glede pričakovanih jesenskih vladnih sprememb tole
izjavil: »Jaz mislim, da bi se iz kroga vladnih strank
težko našli ljudje, ki bi na sebe prevzeli odgovornost, da
pokvariyo to, kar se je doseglo. Sprememba lahko nastane
vsled konkretnih slučajev, ki se vedno lahko pojavi-
jo in ki bi zamogli dovesti do nesoglasja in vsled tega
kakšno spremembo. To se pa ne da predvideti. Vlada je
komaj pred nekaj dnevi sestavljena in že se govori o
spremembah. Če bi se morala vlada drugače sestaviti, bi
se moralo to vendar takoj storiti. Ta vlada se je smat-
rala za rešitev iz krize in je bila tako tudi sprejeta. —
Mislim, da bo sedanja kombinacija ostala. Ne vidim ni-
kogar, ki bi imel toliko smelosti, da bi prevzel odgovor-
nost za vse, kar bi se pokvarilo. Prepričan sem, da bo
vlada pripravila dovolj zakonskih predlogov in da bo
parlament delal. Med drugim bo pripravljen proračun,
s katerim se bo uredila uprava na temelju samoupravnih
ustanov, tako, da bo uprava čisto drugače izgledala. Ve-
liko vprašanj je treba rešiti, a po mojem mnenju se ne
dajo rešiti naenkrat in to ravno radi tega, ker so ta
vprašanja težka in ker jih je preteklost pustila. Z novo
situacijo je storjen velik korak naprej. Mnoge težave so
našle svoj izhod in jaz verujem, da to, kar je storjeno,
ne bo šlo nazaj, ampak bo skušalo iti naprej. — tgr

Minister Boža Maksimović in hrvatsko sokolstvo. Hr-
vati-zajedničarji in radićevci, ki se lasajo med seboj od
osnovanja RR vlade na vso moč, so se ob priliki proslave
tisočletnice obstoja hrvatskega kraljevstva in ob času iz-
leta hrvatskega Sokola nekoliko umirili za dneve omenje-
nega slavlja. Kljub začasnemu in navideznemu pomirjenju
beleži zagrebški »Hrvat« pod zaglavjem »Minister Boža
Maksimović in hrvatsko sokolstvo« v nedeljski slavnosti
številki doslovno sledeče: »Vso gonjo proti hrvatskemu
sokolstvu je vodil v PP vladi minister notranjih del Božo
Maksimović. Na njegove odredbe so delali žandarji hrv.
Sokolom hišne preiskave, odvezali sokolsko imetje, so-
kolske arhive, sokolskim članom kape ter znake in zapi-
rali ljudi baš in samo radi tega, ker so bili udje hrvatskega
Sokola. Po odredbah Bože Maksimovića je bilo ustavljeno
poslovanje tolikih hrvatskih sokolskih društev. Mnogo dru-
štev je bilo razpuščenih, druga zopet prepuščena samo-
volji orožništva. Vsa posredovanja, vse zahteve, naj se
vendar spoštuje zakon, so bile brezuspešne. Prišel je hr-
vatski sokolski zlet. Na ta zlet je poslala beograjska vlada
svoje zastopnike in koga druga je hotela poslati, kakor ra-
vno Božo Maksimovića. Ali to ni izzivanje? Izzivanje za
vsakega, kateremu je na srcu hrvatsko sokolstvo, a ni iz-
zivanje za Pavla in Stjepana Radića, ne za dr. Šuperino,
ker tem je le na tem ležeče, da izrabijo ta sokolski zlet v
strankarske svrhe.«

Akcija radićevskih disidentov. Disidenti radićeve
stranke in člani hrvatske zajednice so se v Zagrebu posve-
tovali o možnosti skupnega sodelovanja. Sklenili so usta-
noviti skupen parlamentarni klub v narodni skupščini, a
vendar o ustanovitvi skupne stranke še ni bilo govora.
Proglas, katerega bo novi parlamentarni klub izdal na ljud-
stvo, je podpisalo 11 poslancev in sicer 6 radićevcev in 5
zajedničarjev. Radićevi disidenti so odpotovali v provin-
cijo, kjer bodo začeli med ljudstvom z agitacijo proti Ra-
diću. V kratkem prične v Zagrebu izhajati nov tednik »Re-
publikanska sloboda« kot glasilo novega pokreta proti Ra-
dićevi politiki.

Po svetu.

Nov strankarski pokret v Bolgariji. Ta mesec je za-
čel v Sofiji izhajati nov list »Sloboda« kot organ stam-
bulovistov. Stambulovisti so del nekaj enotne nacio-
nalno-liberalne stranke, ki je vsled sporov med tremi
voditelji: Stambulov, Radoslavov, Tončev, razpadla na
tri dele: stambuloviste, radoslavovce, tončeviste. Prva
frakcija se je združila že z raznimi drugimi starejšimi
odpadniki od nekdanje nacionalno liberalne
enotne stranke. Razkol se je izvršil vsled politike, ki so
jo zastopali posamezni voditelji med vojno, a to le de-
loma, v glavnem so se pa nacionalni liberalci razšli vsled
odgovor. za vojno. Stambulovisti trdijo, da sta za vojno
odgovorna samo Radoslavov in Tončev. Ta stranka ra-
čuna na podporo Lige rezervnih oficirjev, ki je važen del
danes vsemogoče splošne Vojne lige in upa, da bo po-

stala naslednica Cankova ali njegovega »demokratske-
ga zgovora«. Ti nasledniki bi seveda v bistvu obdržali
dosedanjo protiljudsko politiko in bi delovni sloji pod
stambulovisti morali nadaljevati boj za svoje temeljne
pravice. — tgr

Pred odstopom Painleveja? V Bagnoles de Lorne se
je sestal francoski ministrski predsednik Painleve s
svojim prednikom Herriotom. Nekateri francoski listi
komentirajo ta sestanek tako, da namerava Painleve v
kratkem času odstopiti ter prepustiti sestavo nove vlade
Herriotu. Painleve računa s tem, da se bo Herriotu po-
srečilo zopet združiti nekdanjo levičarsko koalicio, ka-
tera je z nastopom Painleveja razpadla, ker so mu so-
cialisti odrekli zaupanje.

Novi nemiri na Kitajskem. Ker zadnje čase niso iz Ki-
tajske prihajale vesti o novih nemirih, se je zdelo, da se
je tujcem sovražno gibanje že umirilo. Sedaj se je izkaza-
lo, da je bilo to le tatišje pred viharjem. Nemiri in štrajki
so se pričeli po vseh mestih. V Tientsinu so štrajkujoči
tekstilni delavci uničili stroje v predelnih in napravili za
200.000 funtov škode. Ko so vojaki nekaj stotin štrajku-
jočih delavcev aretirali, jih je napadla ogromna množica,
večinoma same žene in otroci. Vojaštvo je napram njim
rabilo orožje in na mestu spopada je obležalo osem mrtvih
in mnogo ranjenih. V znak protesta so delavci v vseh pod-
jetjih pričeli z generalnim štrajkom.

Nekaj o Abd-el-Krimovi vojski. Abd-el-Krimova
vojska sestoji iz regularnih čet ter dobrovoljcev. V re-
gularni vojski so sami Rifanci, in sicer kakih 20 tisoč.
Vojaštvo je oblečeno v evropske uniforme. Artilerija šte-
je nekaj sto topov različnih kalibrov. Topništvo je raz-
deljeno na baterije in topničarstvo ni bogzna kaj. Zelo
malo ima Abd-el-Krimova vojska konjenice. Dobrovolj-
ce in pomožne čete so dala Abd-el-Krimu na razpolago
razna plemena, in sicer vsako po 50 ljudi, ki pa se po
mogočnosti menjavajo po preteku 15 dni. Dobrovoljskim
četam zapovedujejo rifanski častniki iz vrst regularne
vojske. Pešči so oboroženi s puškami vseh mogočih si-
stemov. Razen pušk razpolaga vojaštvo še z ročnimi
granatami novejšega ter starejšega izvora ter z velikim
številom mitralizev. V uporabi mitralizev so Abd-el-Kri-
movi vojaki pravi mojstri le pri ofenzivi. Hrana se do-
naša vojakom na mulah. Municije je dovolj, in skoro
gotovo jo dovažajo Nemei po morju. Abd-el-Krimova
armada ima tudi en oddelek saperjev, katere vodijo ev-
ropski častniki in ti marokanski saperji so mojstrski
graditelji podzemeljskih postojank. Abd-el-Krim razpo-
laga tudi z nekaj letali, ki so vsa v rokah evropskih pi-
lotov. Bolnic Abd-el-Krimova armada ne pozna. Za
prvo pomoč nosi vsak mož zavojček najpotrebnejše ob-
veze seboj. Te obveze so baje nemškega izvora. Po kon-
čani bitki se poberejo ranjenci in jih odpravijo k raznim
plemenom, kjer jih potem lečijo ženske. Mrtve pokop-
ljejo na mestu, kjer so padli. Hrabrim vojakom deli
Abd-el-Krim hrabrostno kolajno, za bojazljivce je pri-
pravljena ječa v Ajdiru. Abd-el-Krimovo armado cenijo
v celoti na 40—50 tisoč mož.

Evropska velemesta. Velemesto se imenuje ono, ki
šteje 100 tisoč prebivalcev. Evropa ima taci mest 213
in od teh jih odpade največ na Anglijo, kjer je vsak dru-
gi meščan že tudi velemesčan. Angleška ima 50 velemest,
Nemčija 46, Rusija 23, Francija 17, Španija 8, Poljska 7,
Belgija 5, Švica in Nizozemska vsaka po 4, Avstrija 2
in Jugoslavija 3, in sicer Beograd, Subotica, Zagreb. —
Velemesta z več nego en milijon prebivalcev so: Lon-
don (7 in pol milijonov), Pariz (preko 4), Berlin (3),
Moskva (2), Dunaj (1 in tri četrti), Carigrad in Hamburg
(nekaj več nego 1 milijon). V celi Evropi je 32 mest, ki
štejejo več nego 1 in pol milijona prebivalcev.

Izbruh novega vulkana. Na grškem otoku Santorin
se nahaja že davno ugasli vulkan, o katerem si ne bi bil
nihče mislil, da bo zopet kedaj deloval. Dne 13. t. m. pa
se je pričelo iz ugaslega žrela vulkana zopet kaditi in
kmalu je sledila strašna erupcija. Ker je otok majhen,
je zavladala med prebivalstvom strahovita panika in vse
se izseljuje. Vlada je dala beguncem na razpolago dve
torpedovki in več transportnih ladij.

Beležke.

Kako je Pribičević plačeval svoje profesorje. Naj-
prej je bilo v beograjskih »Novostih«, potem pa v za-
grebškem »Hrvatu«, da sta dobila dva zagrebška pro-
fesorja od Pribičevića, predno ja zapustil vlado, eden 10,
drugi pa 8 tisoč dinarjev nagrade. Oba profesorja sta
znana samostojno-demokratska pristaša in eden je bil
nameščen namesto odpuščenega univerzitetnega profesor
ja, sedaj poslanca dr. Bazala. V obeh listih je bila na-
vedena tudi številka akta od teh nagrad. Samostojno-
demokratska »Riječ« odgovarja sedaj, da so dobivali tu-
di drugi profesorji večje in manjše nagrade, eden celo
100, drugi pa 30 tisoč dinarjev, a niso bili drug drugemu
zavidni. Gospod Pribičević je dal še drugim profesor-
jem nagrade in ne samo imenovanim. Potem se list še
neumestno norčuje, da je profesor, sedaj poslanec dr.
Bazala v parlamentu od enega radikala dobil po glavi,

Ali že uporabljate TORO prsne karamele? Priznано najboljšo in najcenejše sredstvo proti prehlajenju!

a še ne razume radikalne politike. Trdi se tudi, da so »Novosti« samo zato celo stvar iznesle, ker hočejo, da bi ostale nagrade samo za profesorje v Beogradu. — To je pač prav slab odgovor in zagovor Pribičevićevega razdeljevanja nagrad. Ne gre za to, ali so se nagrade delile ali ne, ampak za to, kdo jih je dobil, odnosno, kaj je moral profesor storiti, da je postal deležen nagrade iz ministrstva gospoda Pribičevića. Samostojno-demokratski list bi svojega šefa lahko s tem zagovarjal, če bi navedel profesorje, pristaše drugih strank, ki so tudi dobili nagrade. — tgr

Poslanci na počitnicah. Ko so se začele skupščinske počitnice, je še precej poslancev ostalo v Beogradu. Radičevci so se tako navadili sedeti, da težko vstajajo. Zagrebške »Novosti« so zanimivo opisale prepire med pravimi radičevci, desidentni in poldesidentni. Eden drugemu očita potvarjanje zapisnikov, resolucij in spomenic. Očitajo si tudi, da so pobirali podpise od seljakov za svoje razne izjave samo po krčmah in da niso šli med narod. Oba — pravoverni radičevci in desident trdita: »Narod je z nami!« ter zahtevata drug od drugega, naj vrne mandat. Radičevci pravijo: »Vrnite mandat stranki!«, desidenti pa kličejo: »Vrnite mandat narodu, ker ste se nekdaj njegovi stranki izneverili.« Taki spori in prepiri se navadno rešijo po arbitraži kakega poslanca iz drugih strank, ki iz samega dolgočasnja poseže vmes in ima veselje nad tem, da se spor začne pri črni kavi, pri vinu lepo prijateljsko reši ali pa vsaj odgodi do prihodnje prilike, ki zopet na isti način poteče. — Tudi mnogi radikalni poslanci se še zadržujejo v Beogradu, in sicer jih veže vprašanje drž. podtajnikov ali podsekretarjev. To vprašanje še vedno ni popolnoma rešeno in če se danes imenuje toliko in toliko podtajnikov, ostane še vedno upanje, da se jutri najdejo nova podtajniška mesta. Da bi rad bil sekretar, pa nobeden od radikalnih poslancev noče priznati. Eden iz južne Srbije se je takole izjavil: »Vidiš, bre, moji volilci čakajo, da bom minister. Če pa bi postal podsekretar, bi pa rekli: sramoto nam delaš, ko nisi mogel postati konj, si pa pristal, da boš magarac.« — Čaka pa še vedno v Beogradu. — tgr

Državno gospodarstvo.

(Skupščinski govor poslanca Pušenjaka.)

V istem razmerju, kakor neposredni davki, stoje tudi druga bremena, ki jih plača Slovenija. Davčna bremena niso samo neenaka, temveč tudi neznošna. O tem nam pričajo številni protestni shodi, ki so se vršili letošnje leto in sicer v Žalou dne 26. aprila, v Slovenjgradcu dne 7. junija, v Ljubljani dne 21. junija in v Celju dne 23. junija. Teh protestnih shodov niso sklicali poslanci, niso jih sklicale politične stranke, temveč so jih sklicali davkoplačevalci sami. To je najboljši dokaz, da so razmere neznošne in nevdružne in da je treba pri obdavčenju upoštevati gospodarske razmere davčnih obvezancev v Sloveniji. Mišljenje ljudstva najboljšo ilustrirajo resolucije, ki so se sprejele od pristašev vseh strank, osobito na protestnih shodih v Celju in v Ljubljani. Te resolucije se glasijo:

1. Glede dohodnine se zahteva povišanje eksistenčnega minuma na 20.000 din., sprememba lestvice za odmero dohodnine iz kronske v dinarsko veljavo, kot podlaga za odmero dohodnine naj služi triletni prerez dohodkov. Zahteva se izdajanje plačilnih nalogov, kakor je to še v navadi na Hrvaškem in v Slavoniji, zahteva se ukinjenje plačila invalidnega davka in komorskega davka od dohodnine.

2. Hišna najemnina se naj izenači s hišnonajemninam davkom v Srbiji, naj se ukine 30% izredna doklada, ukine naj se pobiranje te 30%ne doklade od deželnih doklad.

3. Ukine naj se 2% davek za ročne delavce.
4. Revidira naj se zakon o taksah.
5. Zahteva se predpis davka v prvi polovici davčnega leta in ne šele potem, ko je dohodek že porabljen.
6. Pri izterjevanju davkov naj se postopa milejše.
7. Izenači naj se davki v celi državi.

8. Pozivljajo se vsi poslanci iz Slovenije, da odločno nastopijo v narodni skupščini in pri g. finančnemu ministru, da se zgoraj navedena davčna bremena v Sloveniji že v dvanajstih, ki so v razpravi za tekoče leto, odpravijo, oziroma ublažijo. Če vlada noče uvideti našega položaja in zmanjšati naša bremena, zahtevamo, da noben poslanec iz Slovenije ne glasuje in ne podpiše dvanajstin, ki so sedaj v razpravi, in so podvzamejo vsi koraki v dosegu naših zahtev. Apeliramo na narodno skupščino v celoti, da uvidi davčno preobremenitev Slovenije, ki ji grozi gospodarska propast.

Ti protestni shodi so glasni in jasni opomin vladi, naj preneha s svojo dosedanjavo davčno politiko, so klic obupanih davkoplačevalcev v Sloveniji.

Davek za ročne delavce.

Klasičen primer, kako se pri nas uvajajo novi davki, nam nudi novi davek na ročne delavce, kateri se je uvedel na podlagi člena 56 zakona o dvanajstih za april, maj, junij in julij 1925. Kakor običajno, g. finančni minister ni dal nobenega pojasnila o tem davku ne v finančnem odboru, ne v plenumu narodne skupščine. Zato vlada tudi v krogih davčnih oblasti, kakor tudi pri finančnem ministrstvu glede tega davka velika nejasnost in se vsled tega pojavljajo razni spori. G. finančni minister je obljubil, da bo izdal poseben pravilnik in ga objavil v »Službenih Novinah.« Mesto tega pravilnika smo pa dobili neka uput-

stva, ki ga javnost malo pozna. To uputstvo je bilo izdano dne 12. maja 1925. Včeraj smo pa dobili neko novo uputstvo z dne 17. julija. V tem uputstvu je v prvi vrsti ugotovljeno, kake davke naj plačajo ročni delavci. Ugotavlja se, da morajo delavci plačati 2% davek od lastnega zasluzka, invalidski davek, izvanredno 30% državno doklado, komorsko doklado in poleg tega še vse samoupravne doklade. Zanimivo je, da naj ta davek plačajo poleg industrij skih delavcev tudi služkinje, hlapci, dninarji in celo obrtni vajenci, katerih zaslužek je tako majhen, da dosedaj niso plačevali nobenega davka. Važno je, da se pri tem davku ne bo upošteval samo zaslužek v denarju, ampak vse, kar dobi delavec od svojega delodajalca, oziroma posel od svojega gospodarja, kakor: stanovanje, obleko, hrano itd. itd. V novem uputstvu je neka določba, kako se bodo zaračunavale te datjave in naravi. Doslej je bilo to prepuščeno samovolji davčnih oblasti.

Zelo važno je tudi to, da se pri tem davku, katerega dohodki bodo pač minimalni, ne upošteva eksistenčni minimum, da se ne upošteva delavcev, ki so le začasno zaposleni. Uputstvu manjka jasna določba glede delavcev, ki delajo v državnih podjetjih in v državnih šumah. V čl. 56 zakona o dvanajstih za april-julij 1925 stoji določba, da plačajo ta davek delavci, ki ne prejemajo zasluzka od države. Kljub temu jasnemu določilu zahteva delegacija ministrstva financ v Ljubljani od rudarjev, ki delajo v drž. rudnikih v Velenju in v Zabukovci, plačilo tega davka. Finančna delegacija v Ljubljani pravi, da zahteva plačilo tega davka zato, ker ti rudniki niso državna, ampak privatna podjetja države. Ako bi finančna delegacija v Ljubljani pravilno tolmačila besedilo zakona o preteklih dvanajstih, bi se sploh ne smela brigati za to, ali so ti rudniki državna podjetja ali ne. Finančna delegacija v Ljubljani bi morala upoštevati samo to, da ti rudarji sprejemajo plače od države. Zato bi tudi morala opustiti vsak davek za rudarje v Velenju in Zabukovci.

Tudi novo uputstvo z dne 17. julija tega vprašanja ne regulira, ampak ostane to vprašanje še vedno odprto. Ako pomislimo, da morajo davek na poslovni promet plačati večinoma prečanski kraji, kjer je davčna administracija popolna, je skoro gotovo, da bodo ta davek na ročno delo plačali prečanski kraji, kjer bodo davčne oblasti storile vse, da se ta davek izterja od ubogih delavcev.

Dnevne novice.

Kralj in kraljica v Zagrebu. V soboto dopoldne je bila sokolska povorka, o kateri pravi »Jutarnji list«, da je najdivnejša, kar jih je Zagreb doslej videl. Po povorki banket, potem pa govori s balkona Seljaškega doma: najprej Stjepan Radič, potem pa ministra dr. Ninčič in Maksimović. — Radič je bil tokrat kratek, najprej je proslavil Sokolstvo kot narodno obrambo, potem je pa izrazil nado, da ne bo nevarnosti, da ne bo treba braniti, ampak, da se bo gradila sreča. — »Za srečo je pa potrebna svoboda in to mi sedaj ustvarjamo. To gre počasi. Ne da se iz žepa potegniti. To niso bonboni ali čokolada — — — Ob pol 4. uri se je pripeljal kraljevski par. Na kolodvoru je kraljevsko dvojico pozdravil župan, hčerka ministra Pavla Radiča je pa deklamirala pesmico, katero je za to priliko zložil Stjepan Radič. — Skozi velikansko množico ljudstva se je kralj z avtomobilom odpeljal na sokolsko vežbališče, kjer je pa kmalu silna nevihta vse prekinila. Po lunchu v mestni palači se je kraljevski par ob 6. uri popoldne odpeljal na glavni kolodvor. »Jutarnji list« pravi, da je spremljalo kralja okrog 80.000 ljudi. — tgr

Štastika avtonomnih doklad na direktne davke za l. 1924. Finančna delegacija v Ljubljani objavi v številki 78 »Uradnega lista« z dne 10. t. m. statistiko avtonomnih doklad, iz katere so razvidni odstotki in predpisani zneski doklad za posamezne avtonomne zastope v letu 1924. V celi Sloveniji je znašala odmerena podstava doklad (državni davek) 11.498.312 din., celokupna svota predpisanih doklad pa 33.350.260 din.

Mladinski dan priredi Prosvetna zveza v Mariboru ob priliki otvoritve Katoliškega doma v Šmarju pri Jelšah, dne 30. avgusta. Govori odposlanec Prosvetne zveze g. tajnik M. Kranjc ter en zastopnik moške in ena zastopnica ženske mladine. Spored slavnosti otvoritve: 1. ob tri četrt na 9. je sprejem gostov na kolodvoru, nato poklonitev na grobu kanonika Iv. Bohanca, potem pa pohod po trgu; 2. ob pol 10. uri sv. maša; 3. po sv. maši slovesna blagoslovitev doma in otvoritev. Popoldne se vrši javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja. Ne ostajajte doma in ne zamudite tega lepega dneva! Na veselo svidenje v Šmarju!

Orjuna in — politika. Da je orjuna čisto navadna »lajbgarda« Pribičevića in Žerjava, nam dokazujejo izjave te »nepolitične« organizacije ob priliki sestave radikalno-radičevske vlade. Ta vlada stoji na istem stališču kot Pašić—Pribičevićeva vlada, je izjavila, da stoji na stališču vidovdanske ustave, da je za državno in narodno edinstvo, a vendar ni po godu orjuni. Kaj hoče prav za prav orjuna? Želi, da bi večno bila v vladi Pribičević in Žerjav, želi, da bi se z nasilnimi sredstvi vladalo v naši državi, da bi vladal nemir in nered povsod in bilo vse nezadovoljno. Da bi take razmere uničile državo, spodkopale ugled in kredit v inozemstvu, upropastile nebroj eksistenc, ne pomislijo bojovníki za — »nacijoe«.

Zveza slovenskih vojakov, pododbor v Mariboru, razglaš: Posebni vlak iz Maribora vozi v soboto, dne 29. avgusta, popoldne, po sledečem redu: Odhod iz Maribora

ob 14.20, iz Hoč 14.28, iz Slivnice 14.33, Račjega 14.42, Pragerskega 14.53, Slov. Bistrice 15.00, Poljčan 15.11, iz Zonikve 15.36, Grobelnega 15.41, Celja 16.16, Zidanega mosta 17.00. Ta posebni vlak bo imel v obeh smereh postank v vseh postajah od Maribora do Ljubljane. Vsak udeleženec si naj kupi na vstopni postaji karto do Otoč, ki velja tudi za nazaj. Legitimacije dobijo udeleženci na Brezjah. Natančen spored slavnosti pa v vlaku. Udeleženci iz stranskih prog naj uredijo svoj odhod tako, da se na glavni progi pridružijo posebnemu vlaku. Posebni vlak se bo vračal iz Otoč v nedeljo popoldne ob 17.40, vrnitev pa je dovoljena udeležnikom poljubno. Polovična vožnja je veljavna od 29. do 31. avgusta. Udeleženci iz Štajerske imajo na predvečer slavlja posebno romarsko pobožnost na Brezjah, s pridigo priznanega pridigarja, bivšega vojnega kurata z nato sledečimi petimi lavretanskimi litanijami. Vse drugo pa zvedo udeleženci na vlaku. Za prenočišča je preskrbljeno. Odprta bo tudi vso noč cerkev. K obilni udeležbi se vabijo vsi bivši slovenski vojaki, pa tudi častniki in bivši vojni kurati iz lavantinske škofije. — Za pododbor Zveze slovenskih vojakov v Mariboru: A. Krepek.

Muslimanski poslanec dr. Spaho proti iztrebljenju muslimanskega življa. Poslanec dr. Spaho je poslal notranjemu ministru Maksimoviću tale brzojav: 11. t. m. so pri delu na polju neznani razbojnik ubili pet muslimanov iz sela Bohorina. Sploh so muslimani v celem srezu Gacko v neprestanem strahu pred pokolji. Javno mišljenje je, da inscenirajo te pokle domači pravoslavni z namenom, da preženejo muslimane iz teh krajev. — Oblast je napram pokolju muslimanskega življa po bosanskih selih brez pomoči. Spaho končno zahteva od notranjega ministra, naj on poskrbi za življenjsko varnost nedolžnih muslimanov.

Izprenitev carinskih postavk. Na seji ekonomsko finančnega ministrskega odbora dne 13. t. m. je bilo sklenjeno, povišati uvozno carino za žito in mlevske izdelke na 50 odstot in obenem znižati izvozno carino za omenjene produkte za 50 odstot. Spremenjene so bile še nekatere druge carinske postavke v svrhu zaštite domače industrije.

Izvoz naše živine v Avstrijo prepovedan. Avstrijska vlada je te dni izdala odredbo, da se prepove izvoz živine iz Jugoslavije, in sicer radi bolezni, posebno kuge parkljevke. Iz istega vzroka je prepovedan uvoz žive živine tudi iz Ogrske.

Gladovna stavka ljubljanskih komunistov. V zaporih ljubljanskega sodišča se nahajajo od meseca marca komunisti: Kobler, Kovačič, Peterkovič, Mesojednik, Avčin, Fajn, Simonovec in Wolf. Te dni so pričeli z gladovno stavko ter zahtevajo, da se postopanje napram njim pospeši.

Hermann Wendel v naši državi. Včeraj je došel v Ljubljano znani prijatelj našega naroda, nemški publicist Hermann Wendel. V Sloveniji se zadrži nekaj dni, nato pa nastopi daljše potovanje po južnih krajih naše države.

Mednarodni kongres profesorjev v Beogradu. V kratkem se prične v Beogradu mednarodni kongres profesorjev. Za kongres se delajo v prestolici velike priprave. Vršil se bo v poslopju stare univerze.

Angleška mornarica v Dubrovniku. Dne 14. t. m. je priplula v Dubrovnik eskadra angleških bojnih ladij iz Malte. Prebivalstvo je priredilo Angležem svečan sprejem.

Mrlič kot brzovozno blago. Na kolodvoru v Nišu so našli v dobro z žreblji zabitem zaboju mrtvo človeško truplo. Ta slučaj ima izvanredno ozdaje in je v tesni zvezi z bombnim atentatom na srezkega načelnika iz Groke. Žrtev tega atentata, ki je bil namenjen načelniku, je postala načelnikova hči, ki je bila kot mrtva že pokopana. Zadnji terek je oddal omenjeni načelnik na kolodvoru v Malem Požarevacu zabojo kot brzovozno blago, ki je bilo naslovljeno na Knježevac. Zabojo so spravili v vagon, ki je bil natovoren z raznimi živili. V Nišu je železniško osebje ugotovilo, da prihaja iz tega zaboja neznošen smrad. O slučaju je bila takoj obveščena železniška policija, ki je zabojo odprla in odkrila v njem že precej razpadlo žensko truplo. Mrliča so odpremili v svrhu razteženja v niško bolnico in se lotili preiskave čudnega prevažanja že enkrat zakopanega mrliča.

Nesreča pri kopanju. V Mostaru se je pripetila dne 14. t. m. pri kopanju v Neretvi nesreča, ki je zahtevala 2 človeški žrtvi. Brata Mustajbegović sta se prišla kopat v reko. Mlajši se je spustil v vodo na konju, zgubil je v valovih ravnotežje, padel s konja in izginil. Ko je videl starejši brat mlajšega v smrtni nevarnosti, se je spustil za njim, da ga reši. Valovi so tudi starejšega odnesli in ves njegov napor, da reši vsaj sebe, je bil zaman. Drugi dan so dobili oba brata tesno objeta — a mrtva!

Iz sramu v smrt. V bosanskem Doboju se je zastrupila z lizolom sobarica Marjeta Adam. Dekle bi bila morala k zdravniku, da jo preišče radi spolne bolezni, a se ni oklenila zdravniške pomoči, ampak iz sramu — smrtonosnega lizola.

Zopetno dviganje potopljenega avstro-ogrske bojne ladje. V Boki Kotorski leži na dnu in to ne globoko avstro-ogrska bojna ladja Franc Jožef. To ogromno ladjo so že enkrat skoro popolnoma dvignili iz morja, a so v zadnjem trenutku popokale dvigalne verige in brod je zopet štrbunknil na morsko dno. Ponovno so se lotili težkega dvigalnega dela tega velikana in sedaj javljajo, da bo ladja v par dneh čisto dvignjena.

Težka nesreča na morju. Pri Zlarinu v Dalmaciji se je dogodila te dni težka nesreča. Posestnik Mate Marković se je skupaj s svojim sinom in tremi ženskami peljal na jadrnici na otok Širje po drva. Nazaj grede je zalotil težko obloženo jadrnico vihar ter jo obrnil. Utonile so štiri ose-

be; samo 18letni Ivanici Jerko se je posrečilo obdržati se na prevrnjenem čolnu. Tako je blodila celih 27 ur po razburkanem morju, dokler je ni rešil italijanski parnik »Suhha« ki je slučajno privozil mimo.

Že zopet en nov lažidoktor. Še ni pozabljena zadeva z zagrebškim lažidoktorjem v osebi ruskega begunca Jefremova, ko so odkrili v Kotoru zopet Jefremovega naslednika, ki je tudi zlorabil jugoslovansko gostoljubnost s tem, da se je izdajal za zdravnika. Ta novi Jefremov je neki begunec Ivan Sergijevič Kuticki, ki je že par let čisto nemoteno izvrševal zdravniško prakso v bolnici v Kotoru. Trdi se celo, da sta Kuticki in Jefremov nekaj časa skupno delala v kotorski bolnici. Kakor hitro je bil enkrat Jefremov v Zagrebu razkrinkan, so postale naše višje oblasti malo bolj previdne napram ruskim strokovnjakom in še posebno proti ruskim doktorjem. Tudi glede Krutickega se je dognalo, da za zdravniško službo nima dokumentov in je končno tudi sam priznal, da ni doktor medicine, ampak lekarnar, za kar pa tudi nima dokazov. Kotorsko sodišče sedaj zbira material in Kruticki se bo v najkrajšem času zagovarjal pred sodiščem. Še ni dolgo od tega, ko je bil nastavljen na sarajevski bolnici ruski begunec za zdravnika in šele na to, ko je bil premeščen iz Sarajeva nekam ven kot okrožni zdravnik, so oblasti dognale, da je čisto navaden goljuf. Zaprli so ga, ga privedli v Sarajevo, od tamkaj so ga izgnali v Rumunijo, kjer so ga pa enostavno obesili, kjer se je spustil v službo komunističnega agitatorja.

Pojasnilo. Iz št. IIja v Slov. gor. smo prejeli: V št. 70 z dne 10. avgusta t. l. vašega cenjenega lista, pod zaglavjem: »Podsulo ga je« je izšla notica, ki ne odgovarja resnici popolnoma, zato vas najljubše prosim, da resnici na ljubo blagovolite priobčiti sledeče pojasnilo: Ponesrečenec se imenuje Henrik Grofič in ne Skofič, ki je delal pri posestniku Gozdniku in ne Drozgu; Sentiljski zdravnik, g. dr. Marocutti je bil o nesreči slabo obveščen, zato ni šel v Selnico, ker se mu je sporočilo, da je ponesrečenec Grofič samo prestrašen. Takoj pa, ko je izvedel, kako je ponesrečenec, je šel na dom, kamor je prišel okrog 10. ure zvečer. Zdravnik iz Strassa je prišel šele okrog 11. ure zvečer. Ponesrečenec Hinko Grofič je še živel do okrog pol 1. ure zjutraj, nakar je izdihnil svojo blago dušo. Vse hvalevredno je od gg. inženjerjev in vseh ostalih nastavljenecv Stavbene družbe, da so izkazali poslednjo čast umrlemu in s tem tudi vsem ostalim sorodnikom, ker so se udeležili polnoštevilo pogreba.

Dijakom in staršem priporočata Tiskarna sv. Cirila in nje podružnica v Aleksandrovi cesti št. 6 šolske knjige za vse šole kakor tudi svojo bogato zalogo vseh šolskih potrebščin. Podjetje se bo potrudilo za ceno, točno in solidno postrežbo. Ker je ob začetku šolskega leta naval na prodajalno vedno silno velik, zato vljudno prosimo cenj. gg. dijak in njih starše, ki stanujejo v Mariboru, da se oskrbijo s knjigami in šolskimi potrebščinami že zdaj pred začetkom šolskega leta ter se na ta način pozneje izognejo dolgotrajnemu čakanju.

Poštninska prostost zadrug in združnih zvez. Na temelju čl. 56 zakona o proračunskih dvanajstih za avgust-november od 31. julija 1925 so zadrugne zveze članice Glavnega Zadrugnega Saveza in vse zadrugne, včlanjene pri kaki članici Glavnega Zadrugnega Saveza oproščene poštne. Poštninska prostost se razteza na navadna pisma, dopisnice, tiskovine, vrednostna pisma in nakaznice. Pri priporočenih pismih je torej treba plačati pripomočnino 3 din., dočim je pismo samo za običajno frankaturo oproščeno. Pri ekspresnih pismih je treba plačati posebno pristojbino 3 din. za ekspresno pošiljko, oproščeno pa je pismo običajne frankature. Pogoji za uživanje poštinske prostosti za zadrug se glasom pojasnila direktije pošte in telegrafa v Ljubljani sledeči: a) Zadrugne morajo oddajati poštne oproščene pošiljke na pošto, ne v skrinjico. b) Na pošiljkah mora biti pečat dotične zadruge in vložna številka pošiljke (po vložnem zapisniku). c) Na pošiljki mora biti poštinska prostost označena z besedilom: »Poštne prosto po čl. 56 zakona od 31. 7. 1925«, ali podobno. Poštne so oproščeni: 1. Glavni Zadrugi Savez v Beogradu in pri njem včlanjene zveze, to so za Slovenijo: Zadruga Zveza v Ljubljani, Zadruga Zveza v Celju, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani. 2. Zveze Glavnega Zadrugnega Saveza za promet med seboj. 3. Zveze za promet s članicami-zadrugami in zadrug za promet z zvezo. 4. Članice zvez v medsebojnem prometu, v prometu s svojimi zvezami in v prometu z Glavnim Zadrugnim Savezom.

Oddaja kuponskih pol in talonov k obveznicam predvojnih, negažiranih avstro-ogrskih posojil in izplačilnih pol za obresti od ravnoistih vinkuliranih obveznic. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Povo dom pregledovanja in urejevanja odvzetih obveznic predvojnih negažiranih avstro-ogrskih posojil je generalna direkcija državnih dugova v Beogradu ugotovila, da velikemu številu obveznic, glasečih se na prisostitelja, niso bile priložene odgovarjajoče kuponske pole, ali so pa bile priložene brez talonov in pa da največjemu številu obveznic, glasečih se na ime (t. j. vinkuliranim obveznicam) niso bile priložene izplačilne pole na obresti. Ker se bodo izdajale nove kuponske pole in nove plačilne pole za obresti le onim imejiteljem imenovanih obveznic, ki bodo oddali prej stare kuponske pole, odnosno izplačilne pole za obresti, je generalna direkcija državnih dugova na podlagi odločbe g. finančnega ministra pod D. br. 20.970, sledeče odredila: 1. Pozivljajo se vsi imetniki obveznic predvojnih negažiranih avstro-ogrskih posojil, ki so obveznice oddali brez odgovarjajočih kuponskih pol in izplačilnih pol za obresti, ali ki so kuponske pole oddali brez talonov, da pošljejo do 1. oktobra 1925 neoddane kuponske pole, talone in izplačilne pole za obresti generalni direkciji državnih dugova v Beogradu. 2. Da se v spremnem pismu, ki se ima poslati imenovani generalni direkciji zajedno s kuponskimi

polami, taloni in izplačilnimi polami za obresti, pozivljajo na številko in letnico izdanega reverza in ga označijo hkratu ime oblasti ali urada, ki je reverz izdalo. 3. Da se vsem ki v gornjem roku ne bodo postopali po prednjih določilih, izdado svojčas obveznice brez kuponskih pol, odnosno brez izplačilnih pol na obresti, tako da jim ne bodo donšale nikakih obresti. Vsi imejtelji reverzov o oddanih obveznicah predvojnih negažiranih posojil bivše Avstro-Ogrske, ki svojčas niso oddali odgovarjajočih kuponskih pol, talonov in izplačilnih pol za obresti, se zato pozivljajo, da storijo to naknadno do gornjega roka v smislu prednjih navodil.

Nova carinska tarifa. Tiskovna zadruga je pravkar izdala Zakon o obči carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami, kakor tudi pripadne odredbe. Nanje opozarjamo vse pridobitne kroge, ki knjigo dobe pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani za ceno 26.50 D s poštnino vred.

Izšel je »Vodnik« — »Führer durch Slovenien«, ki ga je priredil g. Rudolf Badura in založila Zveza za tujski promet v Sloveniji. Brošura je tiskana v nemškem jeziku, ter vsebuje 30 ilustracij ter pregledno karto Slovenije, ki bo tudi avtomobilistom dobro služila. Cena »Vodniku« je 20 din. za komad, prekupo dobijo primeren popust ter se naroča pri Zvezi za tujski promet v Ljubljani. Knjižica je zelo uporabna in se priporoča!

Iz Maribora.

† **Vladimir Topolovec.** Dne 24. avgusta bo eno leto, odkar se je ponesrečil ta nadbudni mladenič, ki še vedno počiva v črnem žlebu severne triglavske stene. Za obletnico pohitijo njegovi prijatelji k njemu na obisk ter bo bral tajnik Aljaževega kluba SPD. v Mariboru, gosp. Jožef Krošl, v nedeljo, 23. avgusta zjutraj, v župni cerkvi v Mojstrani prvo, a v pondeljek, 24., na dan nesreče, ob 8. uri v kapelici na Kredarici drugo sv. mašo za pokojnika. — Iz Maribora se odpeljemo v soboto, 22. avgusta, ob 13.18, čez Ljubljano v Dovje. Radi polovične vožnje se je zglasiti z legitimacijo SPD., ob večerih med 18. in 19. uro pri Brunon Rotter, Maribor, Krekova 5-I.

Proslava 25 letnice kolesarskega kluba »Edelweis«. Mariborski kolesarski klub Edelweis je slavil na praznik v soboto svojo 25 letnico. Ob tej priliki sta se vršili v soboto zjutraj dve kolesarski dirki, in sicer I. na razdaljo 50 km od mlajših članov kolesarskega kluba Edelweis in Perun; II. na razdaljo 20 km od starejših. Pri dirki I. je dobil I. darilo Ladislav Škrabar (Perun) in je prevozil 50 km v 99 minutah; drugo darilo Bračič Maks (Edelweis) 100 minut; tretje Nabergoj Franjo (Perun) 102 minuti. Pri dirki II. je dobil prvo darilo Živič Ivan (Perun) 45 minut, drugi Kosič Hinko (Perun) 46 minut, tretje Petrovič Ivan (Edelweis) 53 minut. Dirki sta se vršili po Koroški cesti in naprej proti Kamnici.

Smrtonosen skok v Dravo. V soboto, zvečer okrog 8. ure se je zgodil na glavnem mostu razburljiv prizor. Med gručami pasantov ob ograji mosta, je pričel eden kričaje se pripraviti s svojim tovarišem ter mu naposled vrgel svojo delavsko knjižico pred noge. V trenutku nato se je zavihel čez ograjo ter se strmoglavil v globino, kjer je izginil v motnih dravskih valovih. Ugotovilo se je, da je samomorilec neki 28 letni, brezposelni delavec Rudolf Bohač s Pobrežja. O motivih samomora se različno govori, skoro gotovo pa je bila vzrok duševna zmedenost.

Neznan utopljenec v Dravi. Minuli petek so potegnili v Kamnici pri Mariboru iz Drave neznanega utopljenca. Truplo je voda pustila na prodcu. Identitete utopljenca niso mogli ugotoviti.

Studenci pri Mariboru. V nedeljo, 23. t. m. bo popoldne po blagoslovu ob pol 4. uri običajno mesečno predavanje za ude Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Vabljeni so tudi drugi. Predavanje se vrši v društvenih prostorih.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru je otvorena. Knjige se izposojujejo vsak dan od 9. do 12. ure in popoldne od 4. do 6. ure, v pondeljek in četrtek pa še od 6. do 7. ure zvečer. Skoda je časa, ki mine brez koristi. Pri knjižnici Prosvetne zveze pa dobite proti malenkostni pristojbini in vpisnini knjige, ki vam bodo nudile mnogo pouka in razvedrila. Prosimo, prepričajte se!

Državna borza dela v Mariboru. Od 9. do 15. avgusta t. l. je bilo pri tej borzi dela 144 prostih mest prijaviteljnih, 171 oseb je iskalo službe, v 52 slučajih je borza posredovala uspešno in 4 osebe so odpotovala; od 1. januarja do 15. avgusta pa je bilo 4433 prostih mest prijaviteljnih, 6573 oseb je iskalo dela, v 1841 slučajih je borza posredovala uspešno in 483 oseb je odpotovalo.

LISTEK.

Mali svet naših očelov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

41
Do četrte besede je poslušala deklica nepremična, resna in ni premaknila oči. Ob besedi »Missipipi« pa se je zasmejala, brčala z nogicami in držala ročice na stričevih ustih, ki se je prav tako od srca smejal. In po kratkem odmoru je zopet začel počasi, počasi, z običajnim glasom:

»Ombretta, o jezna ...«

Deklica ni bila podobna ne očetu, ne materi. Imela je oči in fine poteze stare matere Terezije. Če tudi je starega strica redko videla, je kazala neko izredno, silno nežnost do njega. Stric je ni obkladal z nežnimi besedami, semtertja jo je mimogrede malo pokaral, a vedno ji je prinesel igrač, peljal jo je večkrat na sprehod, ujškal jo je na kolenih, se smejal z njo, pripovedoval ji smešne pesmice, ono, ki se je začela z »Missipipi« in neko drugo, ki se je končala:

»Takoj odgovori Barucabá.«

Kdo je vendar bil Barucaba? In kaj so ga vprašali? »Toa Bâ, toa Bâ!« je rekla Marija: »še Barucaba, še Barucaba!« Stric je ponovil potem poetično povest, toda nihče mi je ne zna več povedati.

Profesor Gilardoni je govoril z Luizo, s svojim plahim in nežnim glasom. Nekoliko postaral se je, postal je bolj rumen. »Kdo ve«, je rekla Luiza, »ali bo Marija podobna materi tudi po duši tako, kakor po obrazu?« Profesor je odgovoril, da bi bil čudež, če bi bili v eni družini v tako kratki razdalji dve podobni duši. Hotel je razložiti, kaki redki vrsti pripada po njegovem mnenju duša stare matere, in je spravil na dan sledeči voz. »So duše«, je rekel, »ki odkrito zanikajo posmrtno življenje in živijo samo za sedanost. Teh ni mnogo. Potem so duše, ki navidezno verujejo v posmrtno življenje, živijo pa povsem za sedanost. Teh je že več. Potem so duše, ki ne mislijo na posmrtno življenje. Teh je še več. Potem so duše, ki resnično verujejo v posmrtno življenje in delijo svoje misli in svoja dela v dve vrsti, ki se med seboj vedno borita: ena za nebesa, druga za zemljo. Teh je zelo mnogo. Potem so duše, ki živijo samo za posmrtno življenje, v katero verujejo. Teh je zelo malo in gospa Terezija je spadala k tem.«

Franco, ki ni mogel prenašati psihološkega dlakocepstva, je namršil obrvi in šel s svojo prazno škropilnico na vrt. Misli je: »Potem so duše, ki morijo druge duše.« Stric, ki je nekoliko slabo slišal, se je smejal z Marijo. Luiza pa je tiho rekla, potem ko je njen mož odšel: »Potem so duše, ki živijo, kakor da bi bilo samo posmrtno življenje, v katerega ne verujejo; in od teh je ena.« Profesor je vztrepetal in jo pogledal, ne da bi kaj rekel. Imela je baš opravek s tem, da je iskala v štrni dvojno nit, da bi jo potegnila skozi zanko. Ni videla tega pogleda, a ga je čutila in se je požurila, da je pokazala z glavo na strica. Ali je res mislila nanj, ko je to rekla? Ali je bilo za njeno mislijo kaj skritega? Ali je mislila na strica brez pravega prepričanja, samo za to, ker se ni upala imenovati, niti v mislih, drugo osebo, na katero bi se njene besede lahko bolj po pravici nanašale? Profesorjev molk, njegov izsledovalni pogled, ki ga ni srečala, pač pa čutila, so ji dokazale, da sumi o njej: zato je tako hitro pokazala na strica.

»Ali ne veruje v posmrtno življenje?« je zamrmral profesor.

»Mislim, da ne«, je odgovorila Luiza. A takoj jo je zbolela vest, čutila je, da nima zadostnih razlogov, da nima pravice, da je tako govorila. Sicer je res, da se stric Peter nikoli ni poglobljal v verska razmišljanja. Njegovi nazori o časti so bili nadaljevanje podedovane vere, površne kakor je bila. Njegov Bog je bil dober kakor on, ki ni mnogo dal na vzdihljaje in rožne vence, kakor on ne; Bog, ki je zadovoljen, da ima za služabnike, kakor on za prijatelje, poštenjake po srcu, pa četudi v življenju radi dobro jedo in pijejo, igrajo tarok, radi pripovedujejo svinjarije, ki niso nečastne, ampak samo izraz veselja nad umazanostjo, ki je v vsakem človeku. Različni njegovi šaljivi razgovori, nekateri izreki, ki jih je izustil brez pomisleka o relativnem pomenu poštenega življenja, so jo zadeli že kot otroka. Tudi njena mati se je vsled tega zelo vznemirjala in prosila svojega brata, naj ne govori tako neumno. Zbudil se ji je sum, da hodi stric v cerkev samo iz navade. Pa to ni bilo res. Ni se smelo polagati važnosti na izreke človeka, ki se je postaral v žrtvah in odpovedih, in ki je imel navado, da je rekel: »charitas incipit ab ego!« In potem, četudi stric ni mnogo dal na izvrševanje verskih vaj, je vendar do zanikanja posmrtnega življenja še precejšen korak. In res, komaj je izustila Luiza svojo sodbo in slišala zvok besedi, je čutila, da se je zmotila. Bolj jasno je pogledala vase in razumela, da je nevede izskala v stričevem zgledu opore in tolažbe zase.

Profesor je bilo zelo ganjen od tega tako nepričakovanega odkritja. »Ta edina duša«, je rekel, ki živi, kakor da misli samo na posmrtno življenje, v katerega ne veruje, je v zmoti. Pa vendar jo mora občudovati človek kot najbolj plemenito, največjo. To je vzvišena stvar!«

»Ali ste pa prepričani, da je ta duša v zmoti?«

»O da, da!«

»In vi, v katero vrsto spadate?«

Profesor je bil prepričan, da spada v ono vrsto, kjer jih je zelo malo, in ki se ozirajo po svojem notranjem čutu samo na posmrtno življenje. Vendar pa je bil v zadregi, če bi bil moral dokazati, da njegovi temeljiti študiji o Raspailu, njegova vnema pri pripravljanju »pomirjevalne vode« in kaferne cigarete, njegov strah pred vlažnostjo in prepihom, pričajo, kako malo ima smisla za sedanje življenje. Zato ni hotel odgovoriti. Rekel je, da ne pripada nobeni cerkvi, vendar pa trdno veruje v Boga in posmrtno življenje in ne more soditi o lastnem načinu življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Širite „Našo Stražo“!

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozdej založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Bennett: Živ pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Šumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice 7 D.

Kavarna »Mestni park«. Vsak dan svira znani Slager-Trio »Santo-Ledovski-Šimek« od 21. do 1. ure in popoldne (pri lepem vremenu) od 17. do 19. ure.

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—I. 107

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri Okrajni posojilnici v Ljutomeru.

ki obrestuje kranilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Kašelj in hripavost

preženete takoj s svetovnoznanim

Za čudoviti učinek prevzamemo vsako sigurnost. Trajnost dve leti. Naroča se pri: Fran Voršiču, Zagreb I — 391, za 53 D (vštevši usnjeni etui in poština). Zahtevajte obširni prospekt!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,

Stolna ulica št. 6

r. z. z. n. z.,

Stolna ulica št. 6

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpa). Da ustreže ljudem, jih je oskrbila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih c nah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm velik po 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 45 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

z kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

z kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 50 in 86 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplotno priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, naj kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

Armin Ellinger

trgovina usnja in čevlarskih potrebščin

Kralja Petra trg 9. MARIBOR Kralja Petra trg 9.

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri trdki

Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1

POPRAVILA

MEHANIČ IVAN LEGAT specialist za pisarniške stroje

MARIBOR

samo Vetrinjska ulica 30.

Telefon št. 434.

Inserirajte!

Klobuke, čevlje, perilo, dežne plašče, dežnike, kravate, nogavice itd.

kupite najugodnejše pri

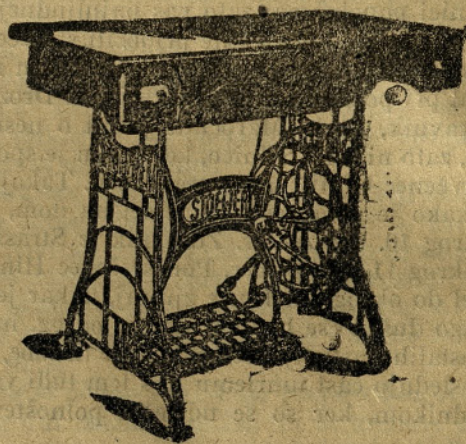
Jakob Lah
Maribor, Glavni trg 2.

Kameno sol

za živino ima zopet v zalogi ter priporoča špecerijske in gospodarske potrebščine:

F. Sorko nasl. ALOJZ PLOJ, trgovina mešanega blaga, MARIBOR, Vodnikov trg 1. 360

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroj

15 letno jamstvo!

15 letno jamstvo!

s pogreznjivim transporterjem (glabljec). Z odnosnim premikom, je pripravljen za štepanje, vezenje ali šivanje.

LIJUDOVIK BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6/I.

Lipsijski (Leipziger)

velesejm

v jeseni 1925.

Od 30. avgusta do 5. septembra.

Tehnična razstava: od 30. avgusta do 5. septembra.

Tekstilna razstava: od 30. avgusta do 3. septembra.

Največji in najstarejši mednarodni velesejm sveta!

Enako važen za razstavljalce in kupce!

Prijave sprejema in pojasnila daje častno službeni zastopnik:

W. STROHBACH, Maribor, Gosposka ul. 19.